

Undersökning av effektiviteten för olika hjälpmedel vid laterala överflyttningar

Jämförelse mellan luftassisterad överflyttningss madrass (HoverMatt) och glidskivor, glidmatta, band etc.

Introduktion och syfte

På Karlskoga lasarettens röntgenavdelning genomförs många laterala överflyttningar, som dels ofta upplevs smärtsamma för patienter och som även är tungt belastande och tidskrävande för personalen. Historiskt har mottagningen använt överflyttningshjälpmedel som glidskivor, glidtyg, glidmatta och band. Som ett exempel har man fäst dragband i öglor på sjukhussängens madrass, och sedan dragit hela madrassen, med patienten på, över till röntgenbordet.

Avdelningen har testat det alternativa hjälpmedlet HoverMatt, en luftassisterad överflyttningss madrass. För att utvärdera HoverMatt har en enkätundersökning genomförts bland användare som testat de alternativa hjälpmedlen.

Metod

Undersökningen baserades på ett frågeformulär som fylldes i av personal som genomfört laterala överflyttningar med de jämförda alternativen, med följande frågor:

- Vilka hjälpmedel behövdes vid förflyttningen och hur många?
(Glidskivor; glidmatta; glidtyg; Band; Totalt antal)
- Hur mycket personal behövdes vid förflyttningen?
(2; 3; 4 eller fler)
- Hur lång tid tar förflyttningen från att den förbereds?
(<1 min; <2 min; <3min; <4 min; >5 min)
- Hur lätt tyckte ni förflyttningen gick?
(Mycket lätt; Lätt; Medel; Svårt; Mycket svårt;)

Tio överflyttningar gjordes med traditionella hjälpmedel och tretton gjordes med HoverMatt. Samtliga patienter som överflyttades hade höftfraktur.

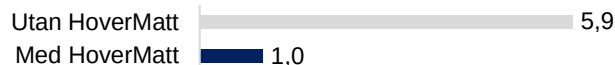
Resultat

Resultatet av undersökningen kommer nedan presenteras per frågekategori, tillsammans med en kort tolkning av utfallet.

Vilka hjälpmedel behövdes och hur många?

Vid användning av traditionella hjälpmedel behövdes i genomsnitt 5.9 hjälpmedel, till exempel fyra glidskivor och två band. Med HoverMatt behövdes inget ytterligare.

Antal hjälpmedel som användes

Hur mycket personal behövdes vid förflyttningen?

Antal vårdgivare som behövdes var snarlikt för båda alternativen, två stycken. I något enstaka fall krävdes tre vårdgivare för överflyttning med glidskivor.

Hur mycket personal som behövdes

Hur lång tid tar förflyttningen från att den förbereds?

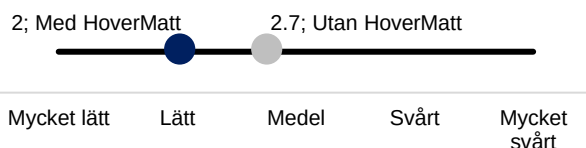
Förflyttningen med HoverMatt tog i genomsnitt en minut kortare än med övriga hjälpmedel, eller 25% snabbare. Det bör dock nämnas att utvärderingen mätte endast om förflyttningar tog mer än 5 minuter. I fallet utan HoverMatt tog 6 av 10 (60%) av förflyttningarna mer än fem minuter, medan för HoverMatt var motsvarande siffra 2 av 13 (15%).

Hur lång tid tog förflyttningen

Hur lätt tyckte ni förflyttningen gick?

På frågan hur lätt förflyttningen gick har svarsalternativet översatts till en femgradig skala, där 'Mycket lätt' motsvarar 1 och 'Mycket svårt' 5. Överflyttning med HoverMatt var 26% lättare än med glidskivor etc. (genomsnitt 2.7 vs. 2)

Diskussion

Syftet med undersökningen var att jämföra överflyttningar med traditionella hjälpmedel som glidskivor, band etc. med HoverMatt. Jämförelsen visade att med HoverMatt räckte det som enda hjälpmedel, medan för det traditionella alternativet krävdes 5.9 st för att genomföra överflyttningen. Detta kan ha implikationer utanför själva överflyttningen, till exempel hantering och förvaring av många hjälpmedel.

När det gäller antal personal som krävdes var det ingen noterbar skillnad mellan alternativen.

Med HoverMatt gick överflyttningarna i genomsnitt en minut fortare. Det ska dock nämnas att denna skillnad troligtvis hade varit större om överflyttningarnas totala tid mättes. Nu räknades alla >5 minuters överflyttningar som fem minuter, men eftersom 60% av överflyttningarna med traditionella hjälpmedel tog längre än fem minuter är det troligt att genomsnittet hade varit högre än fyra minuter, om man hade uppmätt exakt tidsåtgång.

Vi ser också att personalen upplevde överflyttningen med HoverMatt lättare än med de traditionella hjälpmedlen (26% lättare, genomsnitt 2 vs. genomsnitt 2.7).

Slutligen kan vi konstatera att baserat på denna enkla undersökning finns det fördelar med HoverMatt i form av 1) antal hjälpmedel, 2) tid som krävs, 3) användarupplevelse för personalen.

Om Karlskoga lasarett

Karlskoga lasarett har arbetat aktivt för att främja personalens ergonomiska arbetsmiljön, och har ofta ansetts vara en förebild och referenssjukhus inom förflyttningsteknik. Institutionen har tilldelats flera priser och utmärkelser för sitt arbete, bland annat "Förflyttningspriset 2004" från det nordiska nätverket Forum för Förflyttning. Karlskoga har även lyfts fram som ett gott exempel i Arbetsmiljöverkets kampanj "Ett lyft för vården".